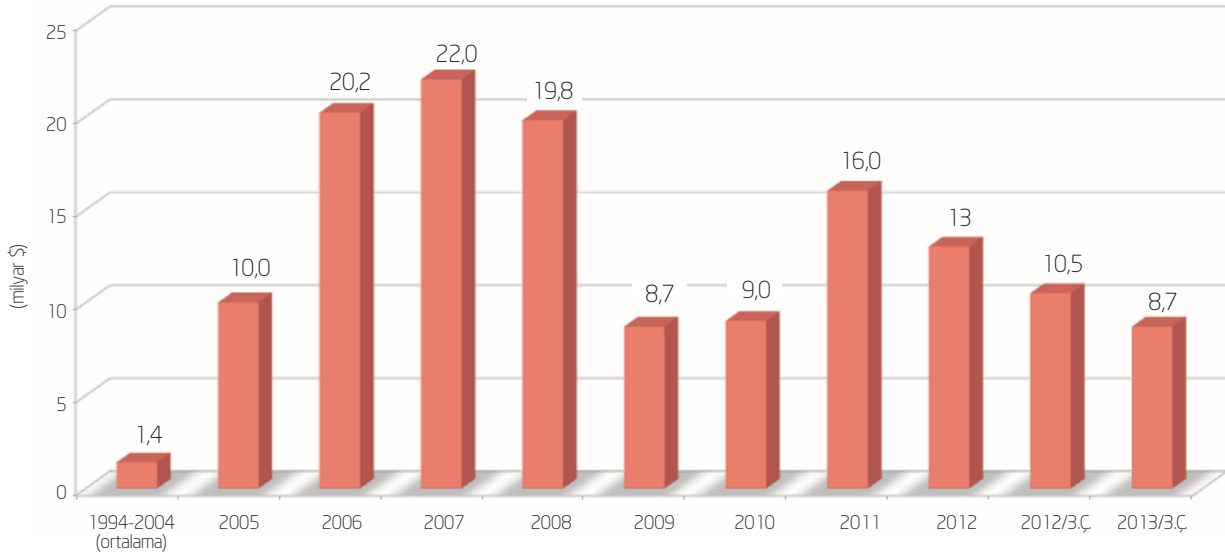

TÜRKİYE'YE ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIM GİRİŞLERİ 2013 YILININ ÜÇÜNCÜ ÇEYREĞİ İTİBARI İLE 8.7 MİLYAR \$ OLDU

2013 yılının ilk 9 ayı itibari ile, Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY) girişleri 8,7 milyar \$ olmuştur. Geçtiğimiz yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, %17 oranında bir düşüşü ifade etmektedir.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişleri

Kaynak: TCMB

-yabancıların gayrimenkul alımları dahil-

2013 yılının ilk 9 ayında gerçekleşen 8,7 milyar \$'lık UDY girişinin 6,6 milyar \$'ını net doğrudan sermaye girişleri, 76 milyon \$'ını diğer sermaye ve 2 milyar \$'lık kısmını ise yurtdışında yerleşik kişilerin gayrimenkul alımları oluşturmuştur. 2012 yılının aynı dönemi ile kıyaslandığında girişlerde, gayrimenkul alımlarındaki %8 oranında artış haricinde, düşüş kaydedilmiştir.

Türkiye'ye Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişlerinin Dağılımı

	2008	2009	2010	2011	2012	2012/3.Ç	2013/3.Ç
Sermaye (Net)	14.712	6.170	6.203	14.064	9.929	8.248	6.623
Giriş	14.747	6.252	6.238	16.055	10.562	8.400	7.109
Çıkış	-35	-82	-35	-1.991	-633	-152	-486
Diğer Sermaye (Net)	2.111	711	339	-30	459	407	76
Gayrimenkul (Net)	2.937	1.782	2.494	2.013	2.636	1.845	1.999
Toplam	19.760	8.663	9.036	16.047	13.024	10.500	8.698

Kaynak: TCMB

2013 yılının ilk 9 ayı itibari ile, **hizmetler sektörü** %63 pay ile girişlerin en fazla olduğu birinci sektör olmuştur. Toplam girişlerin %37'sini ise **sanayi sektörüne** girişler oluşturmuştur. Her iki sektör girişlerinin, geçtiğimiz yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında, sanayi sektöründe imalat sanayi girişlerindeki azalma sebebiyle %43 oranında düşüş kaydedilmiştir. Buna karşın **hizmetler sektöründeki girişlerde** ise, finans ve sigorta alanlarındaki yatırım faaliyetlerindeki artış sebebiyle, %18 oranında yükselme gerçekleştiği gözlemlenmiştir.

Türkiye'de UDY Girişlerinin Sektörel Dağılımı							
Sektör/Milyon \$	2008	2009	2010	2011	2012	2012/3.Ç	2013/3.Ç
Tarım	41	48	80	32	43	38	26
Sanayi	5.186	3.889	2.884	7.965	5.420	4.566	2.593
Elektrik, gaz	1.055	2.153	1.823	4.244	924	734	1.213
İmalat	3.971	1.642	923	3.573	4.283	3.686	1.187
Madencilik	145	89	135	146	213	146	191
Hizmetler*	9.520	2.315	3.274	8.058	5.099	3.796	4.490
Finans ve Sigorta	6.136	817	1.620	5.882	1.940	1.179	3.321
Toptan Perakende Ticaret	2.088	390	435	709	221	177	288
Ulaştırma ve Depolama	96	230	182	223	130	116	271
İnşaat	337	209	314	301	1.435	1.384	159
Gayrimenkul Faaliyetleri	453	210	241	300	174	73	124
Bilgi ve İletişim	97	173	36	36	133	102	93
Diğer Hizmetler	313	286	446	607	1.066	765	234
Toplam Giriş	14.747	6.252	6.238	16.055	10.562	8.400	7.109

Kaynak: TCMB *Alt sektörler 2013 3. çeyrek verilerine göre sıralanmıştır.

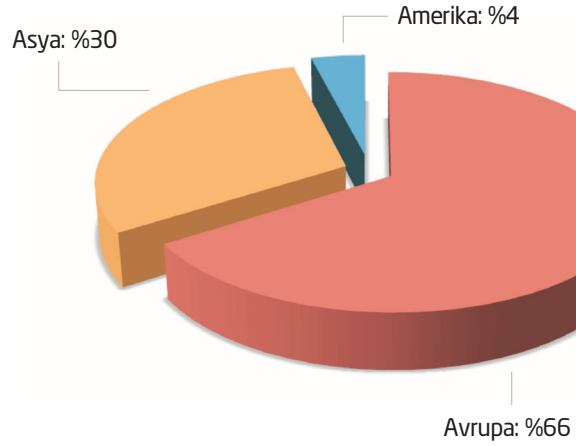
Girişlerde alt kalemlere bakıldığında; geçen sene aynı döneme kıyasla, sanayi sektöründe, elektrik-gaz sektöründeki %65 ve madencilikteki %35 oranında artışa rağmen, sanayi sektöründe düşüş kaydedilmiştir. Hizmetler sektöründe **en fazla artış %180 oranında finans ve sigorta** alanında gözlemlenirken en ciddi düşüş %89 ile inşaat sektöründe gerçekleşmiştir.

İmalat sanayinde ise; bilgisayar, **elektrik-elektronik ürünlerin imalatı**, 274 milyon \$'a ulaşan bir giriş ile, imalat sanayi genelinde %23 payla birinci sırada yer alırken **gıda, içecek ve tütün ürünleri imalatı** %21 pay ile takip eden başlıca imalat sanayi alanı olmuştur.

2013 yılının ilk üç çeyreğinde Türkiye'ye en fazla UDY girişini sağlayan ülkeler **Almanya, Hollanda ve Avusturya** olmuştur.

2013 Yılı İlk Yarısında UDY Girişlerinin Ülke ve Bölgeler İtibari ile Dağılımı

2013 / 3.Ç	UDY Girişleri (milyon \$)
1 Almanya	1.666
2 Hollanda	778
3 Avusturya	652
4 Katar	468
5 İspanya	463
6 Japonya	453
7 Lübnan	344
8 ABD	300
9. Lüksemburg	202
10 Fransa	200
Diğer	1.583
Toplam	7.109

Kaynak: TCMB

GLOBAL TRENDLER

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı'nın geçici verilerine göre, 2013 yılı ilk yarısında global uluslararası doğrudan yatırım akışı geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %4 artarak 745 milyar \$'a ulaşmıştır. Bu yükselişte, gelişmekte olan ülkelere yönelik girişlerdeki artış etkili olmuştur. 2013 yılı sonu itibariyle ise toplam UDY akışının yine 2012 yılında gerçekleşen 1,35 trilyon \$ seviyelerinde gerçekleşmesi öngörülmektedir. Avro Bölgesi'nde görülen risk faktörü, ABD'deki olumsuz mali tablo ve piyasalardaki zayıf talebin UDY akışlarında olumsuz etkisi olduğu belirtilmektedir.

İlk defa 2010 yılında gelişmiş ülkelere daha fazla UDY çeken gelişmekte olan ülkelerin, 2013 yılının ilk yarısı itibariyle global yatırımların %60'ından fazlasını çekmiş olduğu görülmektedir. Sadece Güney Doğu Avrupa ve Bağımsız Devletler Topluluğu Bölgesi'ne yönelik UDY girişlerinde geçen sene aynı döneme kıyasla %104 artış kaydedilmiştir. Gelişmiş ülkelere yönelik UDY girişlerindeki düşüş trendi İngiltere dışında devam etmektedir.

Türkiye'nin de içinde bulunduğu Batı Asya Bölgesi'nde, 2009 yılından bugüne devam eden siyasi istikrarsızlık ve Birleşme-Satınalma (B&S) anlaşmalarında geçen sene aynı döneme kıyasla gözlemlenen azalma sebebiyle UDY girişlerinde düşüş devam etmektedir. Bölge'nin geçen yıl en fazla UDY çeken ülkesi konumundaki Türkiye'de B&S'lerde %82'ye varan düşüş kaydedildiğine işaret edilmiştir.

Uluslararası Endekslerde Türkiye

Endeks	Yıllar İtibari ile Türkiye'nin Sıralamaları						Değişimin Yönü
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
World Bank İş Yapma Kolaylığı Endeksi	60	63	60	68	71	69	↑
UNCTAD Dünya Yatırım Raporu UDY Girişi Sıralaması	20	30	29	26	24		↑
AT Kearney UDY Güven Endeksi	-	-	23	-	13	25<	↓
WEF Küresel Rekabetçilik Endeksi	63	61	61	59	43	44	↓
IMD Küresel Rekabetçilik Endeksi	48	47	48	39	38	37	↑
Transparency International Yolsuzluk Algılama Endeksi	68	51	56	61	54		↑

Kaynaklar

Merkez Bankası Ödemeler Dengesi İstatistikleri
www.tcmb.gov.tr
UNCTAD Global Investment Trends Monitor No: 13 (Ekim 2013)
www.unctad.org

Uluslararası Endeksler

World Bank Doing Business - www.doingbusiness.org
UNCTAD - www.unctad.org
AT Kearney - www.atkearney.com
World Economic Forum - www.weforum.org
Institution for Management Development - www.imd.ch
Transparency International - www.transperancy.org

*For the English version of the Bulletin, please contact YASED office (0212 272 5094, info@yased.org.tr)